

PM 18 – Eldning och grillning utomhus

Avser Eldning och grillning utomhus	Gäller fr.o.m. 2014-04-29
--	------------------------------

1. Inledning

Följande dokument redovisar räddningstjänstens syn på hur du kan elda och grilla utomhus på ett säkert sätt. Dokumentet är i huvudsak baserat på Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), Ordningslag (1993:1617), Miljöbalk (1998:808) samt riktlinjer från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Notera att andra myndigheter, försäkringsbolag och fastighetsägare kan ställa krav som skiljer sig från vad räddningstjänsten förespråkar.

2. Bakgrund

Det kan vara trivsamt att göra upp en eld eller grilla utomhus. Likaså kan det vara praktiskt att elda upp sitt trädgårdsavfall. Men att elda och grilla utomhus är förenat med en risk för brandspridning. Varje år tvingas räddningstjänsten rycka ut till ett stort antal bränder i skog och mark som har startat på grund av att någon eldat eller grillat. Det kan vara så att man har lämnat platsen utan att ha släckt ordentligt, eller av någon anledning förlorat kontrollen över elden. En vanlig brandsorsak är flygande glöd som tar fäste i omgivningen. Att bekämpa skogsbränder kräver ofta omfattande och långa insatser. Extrema förhållanden råder varje år, särskilt vid långvarig torka och hård blåst, då risk för bränder är extra stor.

All eldning och grillning sker under eget ansvar. Du är ansvarig för att elden inte sprider sig, även om brandriskprognosen indikerar att eldning är tillåten. Vårdslöst beteende eller oaktsamhet vid eldning kan leda till åtal. Genom att ha koll på vad som gäller kan bränder undvikas.

3. Eldning

Eldning utomhus är enligt allemansrätten generellt sett tillåtet om det kan göras under säkra förhållanden. I bilaga 1 finns en checklista för hur du kan elda säkert.

Eldning utomhus är **inte tillåtet**:

- Där och då det råder eldningsförbud. I bilaga 2 förklaras vad som menas med eldningsförbud och hur du tar reda på om eldningsförbud råder.
- I områden med lokala anvisningar, t.ex. naturskyddsområden. Ibland tillåts att elda på särskilt iordninggjorda platser (förutsatt att det inte råder eldningsförbud).
- Efter mörkrets inbrott. Lägereldar i mindre omfattning tillåts (förutsatt att det inte råder eldningsförbud).

I tätorter är det generellt sett endast tillåtet att elda trädgårdsavfall, så länge du inte stör dina grannar. Reglerna kan dock variera beroende på i vilken kommun du bor. För att veta vad som gäller i någon av kommunerna Bollebygd, Borås, Mark, Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn, se bilaga 3.

När du ska elda behöver du inte anmäla det till räddningstjänsten. (Om någon ringer in om att det brinner rycker vi ut även om du anmält att du eldar).

Naturvårdsbränning och andra särskilda arrangemang

Naturvårdsbränningar har ett viktigt miljömässigt syfte och vissa markägare kan ha krav på att bränna av vissa arealer. För att naturvårdsbränningar ska få önskvärd effekt måste de utföras då det är mycket torrt, dvs. då det kan råda eldningsförbud. Detta innebär en målkonflikt mellan att åstadkomma ett gott biologiskt resultat och att minska risken för oönskade skogsbränder. Ytterst är det kommunen eller länsstyrelsen som avgör om en naturvårdsbränning får ske.

Inför en naturvårdsbränning ska du kontakta räddningstjänsten i god tid för att vi ska hinna ta beslut om dispens från eldningsförbud, meddela brandflyg osv. Du som söker tillstånd för naturvårdsbränning ska kunna visa på att bränningen kan utföras på ett säkert sätt, utifrån hur den ska organiseras, vilken kompetens som finns osv. Kontaktuppgifter till räddningstjänsten finns på www.serf.se.

Eldning i samband med vissa arrangemang, t.ex. Valborgsmässaeldar, kan kräva tillstånd enligt ordningslagen. Detta söks hos Polisen. För mer information och ansökan, se <http://polisen.se/Service/Tillstand/>.

4. Grillning

Varje år skadas hundratals personer vid grillning. Oaktsamhet vid grillning kan också orsaka brandspridning. På <http://www.dinsakerhet.se/brand/Grilla/> finns bra information kring hur du kan grilla säkert, med avseende på tändning, gasol, släckning m.m.

Det är tillåtet att grilla under eldningsförbud under förutsättning att:

- Du grillar med grillkol, briketter eller använder elgrill eller engångsgrill.
- Du använder ändamålsenlig grill hemmavid, alternativt iordningställd grillplats på marken (t.ex. murad, grävd och avskärmad).

Grillning på balkong är inte förbjudet, men bör undvikas. Ur brandsäkerhetssynpunkt är det olämpligt att använda gasol- eller kolgrill på balkong då det har inträffat bränder när gnistor hoppat eller att grillen har vält. Är balkongen utformad som en stor altan som varken har andra balkonger över eller under sig, eller utskjutande takfot, kan grillning med kol- och gasolgrill ur brandsäkerhetssynpunkt vara okej. Räddningstjänsten vill däremot särskilt varna för grillning på inglasad balkong, vilket kan innebära livsfara. Utöver risken för brand utgör kolmonoxidförgiftning ett stort hot när ventilationen är dålig. Många hyresvärdar och bostadsrättsföreningar har särskilda ordningsregler för grillning på balkongen. Även om din hyresvärd inte har förbjudit grillning får du inte störa dina grannar. Röken från grillen kan vara obehaglig och kan betraktas som störande, därför är det bra om du frågar grannarna först. Om du ska grilla på balkong är elgrill det säkraste alternativet.

Dokumentationshistorik		
Avser Eldning och grillning utomhus		Gäller fr.o.m. 2014-04-29
Framtaget av Henrik Andersson	Fastställt av HL, Områdeschef Skydd och samhälle	Datum 2014-04-29
Reviderat av ...	Fastställt av ...	Datum ...

Bilaga 1 - Elda säkert

Du ska elda under säkra förhållanden. Med säkra förhållanden menas:

1. Lämpliga väderförhållanden
Elda inte om det är torrt i marken eller om det råder stark vind.
2. Tillämpa säkerhetsavstånd
Elda aldrig så att rök eller gnistor sprids mot byggnader, vägar, buskar/träd etc. Minsta säkerhetsavstånd till byggnader, med vinden från bebyggelsen, bör vara:
  - eldning i mindre omfattning (ca 1 kvm) = 15 meter
  - gräseldning = 25 meter
  - eldning i större omfattning, påsk- och valborgsmässoeldar = 50 meter
3. Lämpligt underlag
Undvik att elda på torv, mossa, stubbar, myrstackar och liknande underlag där elden kan ta fäste. Undvik också att elda på stenhällar, de riskerar att spricka sönder av värmen. Elda helst på ett hårdgjort underlag, t.ex. sten, grus.
4. Säker antändning
Undvik att använda brännbara vätskor, t.ex. bensin eller tändvätska, när du ska tända på. Du riskerar att få brännskador. Använd istället tändningspapper eller liknande.
5. Begränsad bränslemängd
Undvik att tända på stora mängder brännbart material. Dela istället upp materialet i mindre högar. På så sätt minskar du risken att du tappar kontrollen över eldningen.
6. Tillgång till släckutrustning
Släckutrustning ska alltid finnas till hands. Vattenslang, hink, strilkanna och lövräfsa är exempel på lämpliga släckredskap. Släckredskap ska finnas i närheten även vid eldning i liten omfattning. En spade kan exempelvis användas för att släcka en lägereld.
7. Kontinuerlig bevakning
När du eldar ska du hålla elden under kontinuerlig uppsikt. Då missar du inte ifall elden sprids, och du hinner släcka.
8. Ordentlig släckning efteråt
Låt elden brinna ut helt och hållet. Släck ordentligt med vatten och rör om så glöden slocknar. Gräv upp marken under askan tills ingen glöd eller rök finns kvar.
9. Om elden råkar sprida sig
Ring 112. Försök släcka/begränsa brandspridning endast om du bedömer att du kan göra det utan att skada dig.

Informationen är i sin helhet hämtad från <http://www.dinsakerhet.se/brand/Eldning/>.

Bilaga 2 - Eldningsförbud

Om det råder stor risk för omfattande bränder i skog och mark kan beslut om eldningsförbud fattas.

”En länsstyrelse och en kommun får meddela föreskrifter om förbud helt eller delvis mot eldning utombus samt om liknande förebyggande åtgärder mot brand.” (FSO 2:7)

I Bollebygd, Borås, Mark, Svenljunga, Tranemo och Ulricehamns kommun har beslutanderätten om eldningsförbud delegerats till räddningstjänsten. Det är alltså räddningstjänsten som bestämmer om eldningsförbud råder eller inte.

Beslut om eldningsförbud baseras på flera faktorer; brandriskprognos, väderprognos, inträffade bränder, större evenemang, högtider m.m. Brandriskdata från SMHI utgör ett viktigt underlag. Risk för skogsbrand respektive gräsbrand definieras enligt en skala, se tabellen nedan (SMHI).

Skogsbrandsrisk	Gräsbrandsrisk
E - Extremt stor	Snötäckt mark
5 - Mycket stor	Liten/måttlig gräsbrandsfara
4 - Stor	Stor gräsbrandsfara
3 - Normal	Avtagande gräsbrandssäsong
2 - Liten	Gräsbrandssäsongen slut
1 - Mycket liten	

För att ta reda på ifall eldningsförbud råder och vilken brandrisk det är, se www.serf.se. Informationen kan du även få genom att ringa till SÄRF:s jourhavande stabchef, telefon 033-17 29 50.

Med hjälp av appen Brandrisk Ute kan du också se vilken brandrisk och prognos som gäller för den aktuella plats där du befinner dig. Observera att appen inte anger ifall eldningsförbud råder.

Räddningstjänsten kan i särskilda fall medge dispens från eldningsförbud, t.ex. vid naturvårdbränningar. Beslut om eldningsförbud kan överklagas hos Länsstyrelsen (LSO 10:5).

Bilaga 3 - Eldning i tätbebyggt område inom SÄRF

Nedan presenteras de lokala anvisningar som finns på respektive kommuns hemsidor.

Bollebygds kommun

Kontakta kommunen för information.

<http://www.bollebygd.se/>

Borås Stad

Inom Borås Stad är det inte tillåtet att elda annat avfall än trädgårdsavfall. Förbudet gäller både företag och privatpersoner. Enligt Borås Stads lokala föreskrifter får eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall inom planlagt område endast ske under förutsättning av att väsentlig olägenhet inte uppstår och att den inte strider mot renhållnings- och brandföreskrifter.

<http://www.boras.se/forvaltningar/miljoforvaltningen/miljoforvaltningen/foretagareochfastighetsagare/foretagareochfastighetsagare/eldningavavfall.106.7d535e81313a8e99f1800021726.html>

Marks kommun

I Marks kommun är det tillåtet att elda. Du måste dock se till att du inte stör dina grannar.

Kommunens miljöförvaltning kan lämna vidare information.

<http://www.mark.se/sv/invanare/Saker-kommun/Sodra-Alvsborgs-Raddningstjanstforbund/Eldning-utomhus/>

Svenljunga kommun

I Svenljunga kommun är det tillåtet att elda trädgårdsavfall så länge det inte stör grannarna.

<http://www.svenljunga.se/byggaboochmiljo/sotningochbrandskydd/eldautomhus/eldaavfallochris.4.d11af1b132f9810487800032766.html>

Tranemo kommun

I Tranemo kommun är det förbjudet att elda allt avfall förutom trädgårdsavfall.

<http://www.tranemo.se/bygga-bo--miljo/Miljo/Lantbruk/Avfallshantering/>

Ulricehamns kommun

I Ulricehamns kommun är eldning av torrt trädgårdsavfall som inte lämpar sig för kompostering, till exempel grenar, tillåtet under förutsättning att det inte leder till olägenhet för grannar eller övrig omgivning.

http://www.ulricehamn.se/ulh_templates/Information.aspx?id=19066